

ВИСШЕ УЧИЛИЩЕ ПО АГРОБИЗНЕС И РАЗВИТИЕ НА РЕГИОНИТЕ

УТВЪРЖДАВАМ,

РЕКТОР:

[Handwritten signature]
/проф. д-р инж. Д. Димитров/

Дата: 16.11.2016 г.

ЕТИЧЕН КОДЕКС

НА АКАДЕМИЧНАТА ОБЩНОСТ НА

ВИСШЕ УЧИЛИЩЕ ПО АГРОБИЗНЕС И РАЗВИТИЕ НА

РЕГИОНИТЕ - ПЛОВДИВ

ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ

Чл. 1. (1) Настоящият Етичен кодекс има за цел да защити академичните свободи и етични норми, да осигури запазването на високи стандарти в научната и преподавателската работа и да гарантира осъществяването на мисията на ВУАРР като институция за висше образование.

(2) С Кодекса се утвърждават основните принципи и стандарти за професионално етично поведение в учебната, научната и преподавателската дейност на студенти, преподаватели и административен персонал, които са в съгласие с академичните традиции и

добри практики, ценностите и принципите, приети от университетите в страната и в Европейското пространство на висшето образование.¹

(3) Кодексът обхваща основните принципи на професионално етично поведение на членовете на академичната общност, етичните правила в учебната, преподавателската, научноизследователската и експертната дейност на студентите и преподавателите, както и структурата, отговорностите и процедурите за прилагането им.

Чл. 2. С разработването и въвеждането на този етичен кодекс ВУАРР се стреми да осигури среда, която способства за търсенето на истината и в която всеки член на академичната общност може свободно да изследва, развива и споделя научни знания, ценности и опит в съответствие с най-високите стандарти в научната дисциплина, в която работи.

Чл. 3. (1) Академичното ръководство, преподавателите, студентите и административно-помощният персонал на ВУАРР се ангажират да следват принципите и нормите на поведение, залегнали в този Етичен кодекс.

(2) Всеки член на академичната общност носи отговорност за спазването на принципите и нормите на етично поведение, залегнали в настоящия етичен кодекс.

РАЗДЕЛ I. ОБЩИ ПРИНЦИПИ НА ЕТИЧНО ПОВЕДЕНИЕ ЗАЧИТАНЕ НА ЧОВЕШКИТЕ ПРАВА И УВАЖЕНИЕ КЪМ ДОСТОЙНСТВОТО НА ЛИЧНОСТТА

Чл. 4. (1) Всеки член на академичната общност се ползва с равни права и свободи, основани на Конституцията на Република България и Закона за висшето образование, както и на други законови и нормативни документи, свързани с изпълнението на функциите и отговорностите, регламентирани с устройствения правилник на ВУАРР и другите вътрешно-нормативни документи.

(2) Всеки член на академичната общност има право да бъде уважаван и зачитан като личност, чието право на почтен и достоен живот са гарантирани от залегналите в законовата рамка на висшето образование в Република България академични свободи.

¹ На 12.10.2007 г. Съветът на Ректорите в България приема Европейската Харта на изследователите и Етичния кодекс, в който са залегнали принципите и стандартите на академичната професионална етика в Европейското пространство на висшето образование (<https://euraxess.ec.europa.eu/jo>).

РАВНОПОСТАВЕНОСТ И СПРАВЕДЛИВОСТ ПРИ УПРАЖНЯВАНЕТО НА ЗАДЪЛЖЕНИЯТА И ТЯХНАТА ОЦЕНКА

Чл. 5. (1) Всеки член на академичната общност изпълнява своите задължения в съответствие с принципа за равнопоставеност и справедливост, като избягва в поведението си прояви на дискриминация, злоупотреба със служебно положение, преследване, тормоз или експлоатация.

(2) Членовете на академичната общност не допускат злоупотреба с авторитет и власт и не позволяват личните интереси и взаимоотношения да влияят по какъвто и да било начин върху обективната им преценка и професионалното и етично изпълнение на техните отговорности.

(3) На всеки член на академичната общност се осигуряват равни условия за изпълнение на професионалните задължения и отговорности, за изява на интелектуалните способности и качества, както и за развитието и усъвършенстването им.

ПРИНЦИП НА АКАДЕМИЧНАТА АВТОНОМИЯ И ПРАВО НА СВОБОДА

Чл. 6. На всеки член на академичната общност се осигурява правото на самостоятелна и автономна дейност в рамките на нейния/неговия служебен и професионален статут, в съответствие с мисията и целите на висшето училище.

Чл. 7. (1) Висшето училище по агробизнес и развитие на регионите приема академичната свобода в преподавателската, научната и консултантската дейност като основна ценност, базисно условие и белег за качество на академичната дейност.

(2) Висшето училище подкрепя и поощрява свободата на изразяване на собствени мнения, правото на оспорване и критичен анализ на обществената действителност, в духа на обективното и честно изследване за постигане на научната истина, усвояването и преподаването на научни знания. Висшето училище защитава всеки член на академичната общност срещу каквито и да било опити за ограничаване, стесняване или отнемане на правото на академична свобода.

(3) Свободите по ал. (2) се простират до границата, след която се накърняват интересите на институцията или на друг член на академичната общност.

ПРИНЦИП НА СЪОТВЕТСТВИЕТО СЪС ЗАКОНА ЗА ВИСШЕТО ОБРАЗОВАНИЕ И НОРМАТИВНАТА БАЗА НА ВИСШЕТО УЧИЛИЩЕ

Чл. 8. (1) От всеки член на академичната общност на Висшето училище по агробизнес и развитие на регионите се очаква да работи в съответствие с правно-нормативната рамка на институцията и на висшето образование като цяло.

(2) Висшето училище предоставя необходимите условия за информиране на членовете на академичната общност за правната и нормативната база, свързана с изпълнението на техните служебни задължения, като осигурява равнопоставеност при провеждането на процедурите за разглеждане на нарушения на етичния кодекс.

ПРИНЦИП НА ПРОФЕСИОНАЛИЗМА

Чл. 9. (1) Членовете на академичната общност са задължени да спазват академичните стандарти и критериите за високо качество в своята научна дисциплина, непрекъснато да се усъвършенстват в научната област на преподаване и изследвания, а така също и да базират на факти своите професионални изводи и заключения, без да проявяват предразсъдъци.

(2) От всеки член на академичната общност се очаква да изпълнява задълженията си съвестно, професионално и етично, като се съобразява с принципите за обективност, неутралност, рационалност и толерантност.

(3) Всеки член на академичната общност поддържа и поощрява колегиалното сътрудничество в професионалната сфера и се стреми да използва ефективно ресурсите на висшето училище като увеличава ползите и намалява загубите за организацията; всеки член на академичната общност участва в извън-катедрени, извън-факултетни и извън-университетски дейности, които не влизат в конфликт на интереси със задълженията им към висшето училище и не причиняват вреда на ВУАРР - Пловдив.

РАЗДЕЛ II.

ПРИНЦИПИ И ПРАВИЛА НА ЕТИЧНО ПОВЕДЕНИЕ В НАУЧНОИЗСЛЕДОВАТЕЛСКАТА, ПРЕПОДАВАТЕЛСКАТА И ЕКСПЕРТНАТА ДЕЙНОСТ

Чл. 10. (1) Академичните преподаватели на ВУАРР предоставят в своите курсове учебно съдържание, което точно отразява мястото му в учебния план от гледна точка на планираните резултати от обучението, обема и сложността на предвидените за усвояване от студентите знания, умения и компетентности и целите на образователната квалификация.

(2) Педагогически компетентният преподавател трябва да се стреми студентите му да постигат по най-ефективния начин набелязаните учебни цели и резултати;

(3) Преподавателят предоставя на всички свои студенти равни възможности за придобиване на научни знания и интелектуален напредък;

(4) Основна задача на всеки преподавател във ВУАРР е да допринася за интелектуалното развитие на студентите в съответната област и да избягва действия, които противоречат на този процес;

(5) Преподавателят оценява студентите обективно, своевременно и по начин, отразяващ открито и прозрачно степента на постиженията на студентите в овладяването на планираните учебни резултати;

(6) Преподавателят уважава достойнството на своите колеги и си сътрудничи с тях в интерес на постиженията на студентите;

(7) Преподавателят не бива да допуска вземането на изпита от студента да се обуславя от неща, които не произтичат от учебния план и програма

(8) С оглед непрекъснатото усъвършенстване на качеството на преподавателската му дейност, преподавателят трябва да отчита мненията и оценките на студентите за неговата компетентност.

Чл. 11. Членовете на академичната общност спазват следните етични принципи в своята научноизследователска и експертна дейност:

(1) Научната активност е насочена към развитието на научното познание и не застрашава гражданските свободи, обществения морал, законност и ред;

(2) Носят отговорност за обективността, точността и надеждността на научните резултати и не повтарят вече провеждани другаде научни изследвания, освен когато целят да верифицират, сравняват или допълват техните резултати;

(3) Когато публикуват резултатите от своите научни изследвания ги представят в тяхната пълнота, обективност и верифицируемост; а при установяването на пропуски и грешки в

публикациите, предприемат всички необходими действия да ги отстранят и поправят и не се опитват да ги прикрият;

(4) Споделят резултатите от научната си дейност пред научната и професионалната общност, освен в случаите, когато съдържат класифицирана информация и публикуването им води до наказателна отговорност;

(5) Уважават и защитават правото на интелектуална собственост на авторите, чиито трудове или проектни предложения оценяват и рецензират, не използват и не предоставят на трети лица части от тях, освен когато е необходимо да ги цитират в своите рецензии и доклади;

(6) Рецензират, атестират, проверяват и провеждат други видове оценяване в лично качество, компетентно, независимо и задълбочено, като се основават на обективна преценка за качествата на научните проекти и разработки; оценяващите проявяват отговорност и уважение към научната област, която представляват, запазват конфиденциалност по отношение на информацията, с която разполагат в процеса на оценяването и не се поддават на външен натиск;

(7) Отказват да дават научно, професионално или друго компетентно становище в случаите, когато се намират в конфликт на интереси и обявяват конфликт на интереси при подобни случаи;

(8) Отчитат резултатите от научната си дейност пред компетентните органи във висшето училище (или организацията, осигурила финансирането на техните изследвания);

(9) Прилагат методи за проучване и анализ, както и резултатите от изследванията, които са ясно и точно формулирани. Документацията, и когато е необходимо, събраната информация се съхранява и е открита за вътрешна и външна проверка;

(10) При публикуване на резултати от съвместна научноизследователска дейност се определя реалният принос на всеки изследовател, съобразно извършената от него работа. Като съавтори се посочват само лица, които имат реален принос за провеждането на изследването, за получаването, анализирането и приложението на резултатите, или за написването на съответния авторски текст;

(11) Изследователите, утвърдени като ръководители на проекти, отделят специално внимание на тази своя роля, като изпълняват задачите си съгласно най-високите професионални и етични стандарти;

(12) В научното ръководство на докторанти изследователят установява редовна връзка с всеки докторант, като следи за неговия/нейния напредък в дисертационното изследване, документира резултатите, осигурява обратна връзка с докторанта и отчита работата й/му пред катедрата в съответствие с Правилника за организация и провеждане на обучението в образователната и научна степен „Доктор“ във ВУАРР.

Чл. 12. Преподавателите и изследователите във ВУАРР защитават и уважават следните права на студентите:

- 1) Правото на участие в обсъждането на учебното съдържание, учебните планове и програми;
- 2) Правото на провеждане на научни изследвания, представяне и публикуване на резултатите от своите изследвания в съответствие с условията, предвидени в Закона за висшето образование и Правилника на ВУАРР за участието на студентите, докторантите и специализантите в научноизследователската дейност;
- 3) Правото да участват в справедливи и честни процедури за оценяване на тяхната учебна и изследователска работа;
- 4) Правото на защита от дискриминация на основата на религиозна, етническа и национална принадлежност, раса, възраст и пол, сексуална ориентация, икономическо и семейно положение, бременност, инвалидност, здравосовно състояние и политическа ориентация;
- 5) Правото на защита от неправомерни, необосновани и неоторизирани от ръководните органи на висшето училище изпити или изследвания;
- 6) Правото на защита на личните данни;
- 7) Правото да създават и избират представителни органи на студентите, които да изразяват техните интереси пред органите за академично управление.

РАЗДЕЛ III.

ПРОЯВИ НА НЕЕТИЧНО ПОВЕДЕНИЕ, ПОДЛЕЖАЩИ НА САНКЦИОНИРАНЕ

Чл. 13. Не се допускат прояви на неетично поведение, свързани с неизпълнение на задълженията и отговорностите при воденето на учебния процес със студентите, докторантите и специализантите, като:

- 1) Отказ на достъп до учебния процес без изрично решение на компетентен орган на висшето училище;
- 2) Преподаване на значителен по обем учебен материал без връзка с одобрената програма на курса;
- 3) Системно и без основателна причина неспазване на правилата на водене на учебния процес, като неявяване навреме в аудиторията, неспазване на работното време, неспазване на графика за изпитите;
- 4) Оценяване на студентските работи по критерии, които не отразяват непосредствено представянето на студента в курса по дисциплината;
- 5) Необосновано забавяне без уважителна причина на оценката на студента.
- 6) Не се допускат дискриминация и тормоз на студентите на политическа основа, или на основата на раса, пол, възраст, религия, етнически произход, семеен произход, сексуална ориентация, физическа или умствена инвалидност, заболяване или бременност.
- 7) Не се допуска упражняването на власт от страна на преподавателите в процеса на работа със студентите, с цел преследване, принуда над убежденията и преценките на студента или причиняване вреда на студент, поради лични причини.
- 8) Преподавателят няма право да се възползва от служебното си положение, за да извлича различни облаги от студентите.

Чл. 14. Не се допускат прояви на неетично поведение в научната и публикационната дейност, свързани с:

- 1) Нарушаване на каноните на интелектуалната честност и почтеност, като съзнателно присвояване на чужд интелектуален труд под формата на писмена работа, научен ръкопис, идея или откритие.
- 2) Съзнателното обявяване или разпространяване на неверни резултати от научните изследвания.
- 3) Непризнаване и неуважение към приноса на другите изследователи и нарушаване на правилата за коректно изброяване и цитиране на източниците.

Чл. 15. За нарушение на Етичния кодекс на поведение във ВУАРР се считат и следните прояви:

- 1) Публични изказвания от името на висшето училище без разрешение от Ректора или друг упълномощен орган;
- 2) Публични разкрития на непотвърдена и/или невярна информация за студенти и други членове на академичната общност на висшето училище;
- 3) Нерегламентиран достъп, кражба или унищожаване на интелектуална собственост на висшето училище;
- 4) Присъствие в сградите на висшето училище извън установеното работно време, без писмено разрешение от компетентен орган;
- 5) Носенето на оръжия, експлозивни и опасни химикали, застрашаващи здравето и живота на хората на територията на висшето училище;
- 6) Злоупотреба с компютърните системи и електронните ресурси на висшето училище с незаконна цел и в нарушение на законите на Република България;
- 7) Съзнателно подпомагане, подбуждане или съучастие в действия, представляващи нарушение на този Етичен Кодекс.
- 8) Използване на служебното си положение на преподавател, оценяващ или изпитващ за извличане на нерегламентирани облаги от студентите.

РАЗДЕЛ V.

ЕТИЧНО ПОВЕДЕНИЕ НА СТУДЕНТИТЕ И ДОКТОРАНТИТЕ НА ВУАРР

Чл. 16. (1) От всеки студент и докторант на Висшето училище по агробизнес и развитие на регионите се очаква лоялно и почтено отношение към институцията, учебната и изследователската работа, което предполага спазване на ценностите, принципите и правилата на етично поведение, залегнали в този Кодекс.

(2) От всеки студент и докторант се очаква да проявява честност и почтеност не само към непосредствената учебно-академична дейност, но и във всички взаимодействия и прояви, свързани със следването във висшето училище и с достъпа до неговите ресурси.

Чл. 17. Представени от студента или докторанта писмени работи, тестове и други разработки, чието оценяване води до присъждането на учебни кредити, или части от кредити, се считат за негови/нейни собствени. Това предполага, че ако студентът е получил външна помощ при тяхната подготовка, следва да декларира тази помощ.

Чл. 18. С придобиването на статут на студент или докторант на ВУАРР, той/тя поема следните общи задължения и отговорности:

- 1) Че няма да представя невярно или неточно съдържание в своите работи, или да представя изцяло чужди разработки;
- 2) Че няма да подпомага свой колега състудент, или да участва в представянето на чужди разработки от свой състудент/и;
- 3) Че няма да си полага изпитите по нечестен и непочтен начин, нито ще подпомага свои състуденти в подобни опити и ще дължи напредъка си в следването на реални постижения и резултати от учебната и научата дейност;
- 4) Че няма да нарушава принципите на академична почтеност и морал;
- 5) Че ще ползва компютърните системи и мрежи на висшето училище без да нарушава етичните принципи и правила на поведение и ще избягва ползването на нелицензиран софтуер;

- 6) Че ще спазва установените процедури за достъп и ползване на електронните платформи и другите електронни ресурси на висшето училище.

Чл. 19. Поведение, което се счита за нарушение на академичната честност и почтеност от страна на студентите и докторантите и подлежи на санкциониране, включва следните примери, без да изчерпват пълния списък от възможни нарушения:

- 1) Съзнателно представяне на чужда работа за собствена;
- 2) Използване, получаване или предоставяне на нерегламентирана помощ по време на изпити, подготовка на курсови работи, доклади или друг вид академични материали и трудове;
- 3) Фабрикуване на недостоверни данни в помощ на лабораторна или експериментална дейност;
- 4) Фалшифициране на подпис с цел удостоверяване на изпълнено задание, курсова, изпитна или дипломна работа;
- 5) Фалшифициране на изпитни резултати;
- 6) Явяване на изпит от името на друго лице;
- 7) Получаване или оказване на помощ от/на друг студент по време на писмен изпит;
- 8) Представяне за оценяване на писмена работа в рамките на дадена дисциплина, която вече е била оценена в друга дисциплина.

Чл. 20. (1) Когато се сблъскат с явно нарушение на етичните стандарти и норми на поведение от страна на своите колеги, студентите, докторантите, техните преподаватели и научни ръководители, а така също представители на администрацията, са длъжни да докладват незабавно на водещия съответния курс преподавател, или на координатора на съответната бакалавърска, магистърска или докторска програма, а ако те не са на разположение, - на ръководителя на катедрата или декана на факултета.

(2) След получаването на сигнала, което и да е от изброените по ал. 1 лица докладва случая на председателя на етичната комисия, който внася случая за разглеждане от комисията в съответствие с правилата за нейната работа, описани в раздел шести на този Етичен Кодекс.

(3) Председателят на етичната комисия е длъжен да направи достойние процедурите и правилата за нейната работа за всеки член на академичната общност.

РАЗДЕЛ VI.

ЕТИЧНА КОМИСИЯ /ЕК/ НА ВИСШЕТО УЧИЛИЩЕ ПО АГРОБИЗНЕС И РАЗВИТИЕ НА РЕГИОНИТЕ

Чл. 21. (1) Етичната комисия (ЕК) е постоянен консултативен орган, конституиран с приемането на Етичния кодекс на Висшето училище по агробизнес и развитие на регионите, който следи за неговото прилагане и утвърждаването на принципите на етичното поведение в живота на академичната общност.

(2) ЕК изслушва постъпили оплаквания, свързани с неетично поведение на членове на академичната общност, разглежда случаи на нарушения на етичния кодекс, изготвя писмени доклади с предложения за предприемането на конкретни мерки за решаване на етичните проблеми, включително и за различни по характер санкции срещу нарушителите.

(3) Структурата, състава, правилата и процедурите за работа на ЕК са регламентирани в Правилник за дейността на Етичната комисия на ВУАРР.

ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

§1. Настоящият етичен кодекс влиза в сила след приемането му от АС.

§2. Внасянето на изменения в етичния кодекс става по реда, определен в Правилника за устройството и дейността на ВУАРР.

§3. Настоящият етичен кодекс е приет с решение на АС – протокол № 48/10.11.2016 г. и влиза в сила от датата на приемането му.